

MOOI
**NOORD-
HOLLAND**

ADVISEURS
OMGEVINGSKwaliteit

Jaarverslag 2019

Alkmaar, september 2020

Voorwoord

Dit jaarverslag richt zich op de ontwikkeling van de organisatie in 2019. Toch kunnen we niet voorbij gaan aan de gevolgen van de coronacrisis, die vanaf het vroege voorjaar ook vat kreeg op ons werk. We hebben als een van de eerste regionale adviesorganisaties onze vergaderagenda weer op de been gekregen, met behulp van video-vergaderingen. De organisatie heeft de techniek geperfectioneerd, protocollen opgesteld en naar grote tevredenheid van de meeste gemeenten ingevoerd. Zo zijn bijeenkomsten op afstand te volgen, wordt thuiswerken gefaciliteerd en zijn er mogelijkheden voor snelle video-overleggen. Het bestuur spreekt zijn waardering uit voor de getoonde wendbaarheid van de medewerkers en betrokken adviseurs.

We zijn abrupt in een crisis beland die een ongekende dynamiek van onorthodoxe aanpassingen in onze samenleving tot gevolg heeft. Toch kunnen we er niet omheen dat al in 2019 sprake was van een optelsom van andere alarmerende ontwikkelingen. Stagnatie als gevolg van stikstofproblematiek en PFAS-vervuiling met ingrijpende gevolgen voor landbouw, verkeer en bouw. Niet te negeren signalen dat ons op allerlei terreinen een transitieopgave wacht van ongekende omvang die een forse inspanning vergt. Natuurlijk hebben we het dan over de energievoorziening, maar die opgave betreft ook water, bodemdaling, landbouw en de inzet op een circulaire economie. Als de maatschappij op verschillende manieren radicaal van richting gaat veranderen dan kunnen wij hierop bevestigd worden. Ondanks de urgentie zullen we in alle gevallen nut en noodzaak van goed onderzoek en ontwerp, ook gericht op het bereiken van goede omgevingskwaliteit, blijven benadrukken.

De advisering blijft uitermate belangrijk en ontwikkelt zich in samenspraak met veel gemeenten en steeds meer in de geest van Omgevingswet. Ook daarin heeft MOOI Noord-Holland haar vermogen tot verandering getoond. Onze adviseurs blijven voor veel gemeenten onmisbaar, maar zullen wel op een andere manier ingezet worden. Vroeg in het proces en meer geïntegreerd met andere onderwerpen. Hierbij kunt u denken aan het ontwikkelen van beleid, het bepalen van kaders en het beoordelen en begeleiden van concrete plannen.

Terugkijkend op 2019 kunnen we dan ook vaststellen dat er veel werk verzet is waarbij ik enkele activiteiten wil belichten door ze hieronder kort op te sommen:

- Als organisatie hebben we een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van een VNG-handreiking over de kwaliteitsadvisering onder de Omgevingswet;
- In 2019 zijn we van start gegaan met de Stolpenconsulent, naast de al bestaande Ervenconsulent;
- Er is gewerkt aan een actualisatie en omzetting van vele welstandsnota's tot integrale kwaliteitskaders in het perspectief van de Omgevingswet;
- Het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland kwam vol op stoom. Belangrijk daarbij waren de verschillende bijeenkomsten in kleiner en groter verband. Onderling verschillend qua vorm en inhoud, algemeen of specifiek. Niet alleen netwerkbijeenkomsten, maar ook ateliers, expertmeetings, expedities en symposia. In 2019 kwam daar nadrukkelijk duurzaamheid als onderwerp bij.

In 2019 hebben we afscheid genomen van ons gewaardeerde bestuurslid Evert Vermeer. Met de recente toetreding van Mariëtte Sedee, wethouder gemeente Haarlemmermeer, is het bestuur weer bijna op sterkte. Als bestuur kijken we dan ook met voldoening terug en tegelijk vol vertrouwen vooruit.

Ronald Vennik, voorzitter bestuur MOOI Noord-Holland

De manier waarop wij leven, onze cultuur, onze maatschappij, onze technologie, gaat ten koste van onvervangbare schoonheid. Ik zie de afname van de biodiversiteit eigenlijk als een van de grootste zwaarwegendste verantwoordelijkheden die wij als generatie, als maatschappij, moeten dragen. Alleen al het feit dat onvervangbare schoonheid verloren gaat betekent dat we niet op het juiste spoor zitten, dat we zullen moeten veranderen. Veranderen is iets waar we allemaal instinctief angstig voor zijn, je weet niet waar je dan naartoe gaat. Tegelijkertijd is veranderen – en de basis daarvan, verbeeldingskracht en improvisatiekracht – het mooiste dat we hebben. Als we daarop kunnen sturen, als we dat vermogen weten te ontwikkelen, hebben we een prachtige toekomst. Veranderen brengt kwaliteit, brengt andere inzichten.

Rijksbouwmeester Floris Alkemade, Casa College: 'de kunst van richting te veranderen'.

Inhoud

1. De organisatie	9
1.1 Over MOOI Noord-Holland	11
1.2 Bestuur en organisatie	13
1.3 Bijzondere activiteiten	18
1.4 Adviseurs en adviesteams	23
1.5 Projecten	44
1.6 Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland	48
2. MOOI op weg	51
3. Kengetallen en financieel resultaat	59
3.1 Accountantsverklaring	60
3.2 De organisatie en het advieswerk in cijfers	60
3.3 Financiële kengetallen, baten en lasten	62
3.4 Vermogensoverzicht	63
3.5 Overzicht van baten en lasten	64
3.6 Grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling	65
Beeldkatern Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland in 2019	67

Wij proberen onze kennis over landschap, natuur, stedenbouw, cultuurhistorie en architectuur te verbinden aan actuele maatschappijvraagstukken. We doen dit steeds vaker in een nieuwsgierige en constructieve dialoog en in verbinding met de betrokken initiatiefnemer en de gemeenschap daaromheen.

1. De organisatie

Workshop tijdens het symposium over de Stelling van Amsterdam bij fort Vijfhuizen.

1.1 Over MOOI Noord-Holland

Zullen de jaren 2019 en 2020 de geschiedenis ingaan als het moment waarop we als maatschappij (misschien wel mondiaal) van richting veranderden? Dat zou mooi zijn, dan waren wij erbij. Maar is het nodig dat te weten? En als je het weet, is het dan noodzakelijk om je eigen rol te zien, je af te vragen wat je nu kunt doen, in je eigen leven, je werk en in je eigen organisatie? Floris Alkemade beschrijft in zijn essay *De kunst van richting te veranderen* op inspirerende wijze dat we de waarheid onder ogen durven te zien – er zelfs naar verlangen om niet de waarheid te zien. We vertrouwen op een status quo, op de vertrouwde rechte lijn van A naar B, maar we moeten een aantal zaken veranderen. Het is helemaal niet duidelijk waar we precies naartoe moeten. De Rijksbouwmeester houdt ons voor dat we hierbij de overlevingsstrategie moeten toepassen van het veranderen van richting. Onze verbeeldingskracht, ontwerpkracht en ons improvisatievermogen kunnen ons daarbij helpen.

MOOI Noord-Holland probeert dat te doen, vanuit haar expertise en fascinatie voor de inrichting van de leefomgeving. Wij proberen onze kennis over landschap, natuur, stedenbouw, cultuurhistorie en architectuur te verbinden aan de actuele maatschappijvraagstukken. We doen dit steeds vaker in een nieuwsgierige en constructieve dialoog en in verbinding met de betrokken initiatiefnemer en de gemeenschap daaromheen. MOOI Noord-Holland heeft een reputatie op het gebied van multidisciplinaire advisering over ‘goede omgevingskwaliteit’ (zoals we dat tegenwoordig noemen), zet haar expertise meer en meer in om te inspireren, bruggen te slaan en zowel mensen als vraagstukken die ogenschijnlijk moeilijk verenigbaar zijn te verbinden. Die actuele maatschappijvraagstukken, zoals de energietransitie, de transformatie van het landschap, van de agrarische sector, de water- en bodemdalingsproblematiek, de biodiversiteit, de sociale cohesie, de omgang met onze identiteit en (soms beladen) geschiedenis, de zorgplicht voor goede omgevingskwaliteit en erfgoed, de uitputting van bronnen, de omgang met grondstoffen, een circulaire economie, een rechtvaardige omgang met nieuwkomers, de toestroom van toerisme, en heel recent de omgang met een ontwrichtende pandemie. Al die vraagstukken komen ook in ons dagelijks werk voorbij en vragen naast kennis en deskundigheid om de inzet van verbeeldingskracht, ontwerpkracht en ons improvisatievermogen.

MOOI Noord-Holland staat voor het behouden en bevorderen van omgevingskwaliteit, altijd in het licht van de veranderingen die de maatschappij doormaakt. Onze instrumenten zijn de omgevingsadviezen, proces- en ontwerpbegeleiding, beleidsontwikkeling en het delen van relevante kennis. Vanuit MOOI sturen wij gespecialiseerde vakmensen/adviseurs op pad die op verschillende schaalniveaus en op verschillende momenten in planprocessen opduiken om bij te dragen aan het bereiken van maatschappelijke meerwaarde bij elk initiatief.

Voor provincie Noord-Holland geeft MOOI Noord-Holland bovendien (in samenwerking met NMF erfgoedadvies) uitvoering aan het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland.

Met deze inzet leveren wij hopelijk een bijdrage aan de Nederlandse Bouwcultuur. Het is onze invulling van de uitvoering van de Verklaring van Davos; het verleidelijk streven naar een duurzame samenleving, die wordt gekenmerkt door een hoge kwaliteit van leven, culturele diversiteit, individueel en collectief welzijn, sociale rechtvaardigheid en samenhang en economische efficiëntie.

1.2 Bestuur, organisatie en ondersteunende adviseurs

Bestuur

Het bestuur van MOOI Noord-Holland bestond in het jaar 2019 uit de volgende personen:

- Ronald Vennik, lid, voorzitter (vanaf 16 januari 2019), griffier van gemeente Langedijk
- Evert Vermeer, penningmeester (tot 1 januari 2020)
- Jeanine van Pinxteren, lid en penningmeester (vanaf 1 januari 2020), voormalig dagelijks bestuurder stadsdeel centrum Amsterdam
- drs. Irmgard van Koningsbruggen, lid, architectuurhistoricus
- ir. Marc Reniers, lid, architect
- ir. Rob van Leeuwen, lid, landschapsarchitect
- Jan Kastje, lid (tot 1 april 2020), wethouder gemeente Hilversum

Ronald Vennik

Evert Vermeer

Jeanine van Pinxteren

*drs. Irmgard van
Koningsbruggen*

ir. Marc Reniers

ir. Rob van Leeuwen

Jan Kastje

Teamleden

- *drs. ing. Jef Mühren, directeur*
- *drs. Dorine van Hoogstraten, adjunct-directeur*
- *Mamadou Diop, financieel administrateur*
- *Renate de Visser, BA, bureaucoördinator*
- *Primo Reh, MA, communicatieadviseur en projectmedewerker erfgoed*
- *drs. Willy Meekes, commissiecoördinator*
- *Mariëtte Bruin-de Groot, commissiecoördinator (tot 1 januari 2020)*
- *drs. Emmy Kanon, beleidscoördinator*
- *drs. Ingrid Langenhoff, beleidscoördinator*
- *Ana van der Mark, MA, beleidscoördinator monumenten*
- *Rosanne Bruinsma, MA, projectmedewerker erfgoed en stolpenconsulent*
- *Reinier Mees, MA, commissiecoördinator en projectmedewerker erfgoed*
- *dr. ing. Jeroen Zomer, beleidsadviseur landschap en cultuurhistorie (tot 1 juni 2020)*
- *dr. Kim Zweerink, beleidscoördinator*
- *Renee Stroomer, MA, commissiecoördinator*
- *ir. Sebas Baggelaar, commissiecoördinator en projectmedewerker erfgoed (vanaf 1 juni 2019)*

Adviseurs

- *ir. Kees van Hoek, architect-secretaris*
- *ir. Debby Alferink, architect-secretaris*
- *drs. Marrit van Zandbergen, commissiecoördinator*
- *ir. Maud Aarts, MUrb, ervenconsulent*

drs. ing. Jef Mühren

drs. Dorine van Hoogstraten

Mamadou Diop

Renate de Visser, BA

Primo Reh, MA

drs. Willy Meekes

Mariëtte Bruin-de Groot

drs. Emmy Kanon

drs. Ingrid Langenhoff

Ana van der Mark, MA

Rosanne Bruinsma, MA

Reinier Mees, MA

dr. ing. Jeroen Zomer

dr. Kim Zweerink

Renee Stroomer, MA

ir. Sebas Baggelaar

ir. Kees van Hoek

ir. Debby Alferink

drs. Marrit van Zandbergen

ir. Maud Aarts

MOOI Noord-Holland maakt gebruik van de diensten van ca. 60 omgevingsadviseurs, die adviseren vanuit verschillende vakinhoudelijke invalshoeken en specialismen – architectuur, stedenbouw, planologie, landschap, cultuur-, bouw- en architectuurhistorie en duurzaamheid, vanuit dezelfde passie voor goede omgevingskwaliteit. Een compleet overzicht van de adviseurs vindt u op [onze website](#).

Afscheid

In december nam Mariëtte Bruin – de Groot afscheid van MOOI Noord-Holland en ging met pensioen. Mariëtte was ruim 18 jaar een zeer gewaardeerd commissie-coördinator van diverse adviescommissies en een prettige collega op het kantoor in Alkmaar. Sebas Baggelaar heeft inmiddels haar rol overgenomen.

Excursie/werkbezoek stadsontwikkeling Utrecht.

De Stadsastronauten tijdens de Jan Wilslezing.

1.3 Bijzondere activiteiten

Jan Wilslezing

Voor de 20^e editie van de Jan Wilslezing kwamen Stadsastronauten Marjolijn van Heemstra, Christiaan Fruneaux en Edwin Gardner van de Rotterdamse Academie voor StadsAstronauten (RASA) naar Alkmaar. In plaats van een traditionele lezing werd de grote zaal van het kantoor van MOOI Noord-Holland op 15 januari omgebouwd tot een echte theaterzaal.

Leidraad van de academie is het overzichtseffect dat optreedt bij een groot aantal astronauten die vanuit de ruimte naar de aarde kijken. Veel van hen ervaren een overweldigend gevoel van verbondenheid met – en verantwoordelijkheid voor – onze aarde. Tijdens de voorstelling probeerden de Stadsastronauten het publiek dit gevoel te laten evenaren door gezamenlijk een reis te maken door verscheidene interessante onderwerpen. Zo reden we door de oneindige stad Tokio, werden we van licht naar duisternis gevlogen, en werd ons geleerd om vooral geen ‘chronocide’ te plegen – tijd moet juist de ruimte krijgen.

Na afloop van de voorstelling kwamen er veel vragen uit de zaal. Met name het concept ‘pace layering’ sprak de zaal vol architecten en andere ontwerpers aan. Ontwerpen is bij uitstek een vak waarin rekening moet worden gehouden met verschillende tijdschalen; sterker nog, de ontwerper ontwerpt voor meerdere tijdschalen tegelijk.

Maalkop in Oterleek

De jaarlijkse zomerbijeenkomst, gecombineerd met de openbare bestuursvergadering, vond in de zomer van 2019 plaats in een oude stolpboerderij in Oterleek. Tijdens deze informele zomerbijeenkomst voor betrokkenen van MOOI Noord-Holland werd in samenwerking met KARAVAN en Peergroup de voorstelling Maalkop gepresenteerd. We troffen een jonge boer die noodgedwongen afstand moet doen van zijn bedrijf. De boer voelt zich vergroeid met de streek, de grond en zijn dieren. Hij kan niet meer terug. Alleen een koe houdt hem ogenschijnlijk nog overeind – of houdt zij hem juist gevangen?

De voorstelling Maalkop is gemaakt om de actuele problematiek van de transitie in de landbouw aan de orde te stellen. Na afloop voerden we daarom een goed

gesprek met wethouder Jan-Jaap de Kloet van gemeente Wijdmeren, Ernst van der Kleij, beleidsadviseur cultureel erfgoed bij provincie Noord-Holland, en Rona Uitentuis, voorzitter LTO Noord-Holland, over actuele Noord-Hollandse thema's als herbestemming van leegkomend agrarisch vastgoed, functieverbreding, gekoppelde belangen, en transformatie tot energie-, recreatie-, natuur- en woonlandschappen.

North meets south: MOOI Noord-Holland en Dorp, Stad en Land wisselden ideeën uit over de toekomst van de kwaliteitsadvisering.

Nationale dialoog Bouwcultuur

Medio 2019 raakte MOOI Noord-Holland via haar koepelorganisatie Federatie Ruimtelijke Kwaliteit (samen met Kunsten '92) betrokken bij de organisatie van de eerste Nationale Dialoog Bouwcultuur op 5 maart 2020. De ministeries van OCW en BZK, het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het College van Rijksadviseurs vormden de sterke landelijke partners.

Aanleiding was de Verklaring van Davos over 'Baukultur'. Elk bouwen is ook een culturele daad. De (omgevings)kwaliteit van de fysieke leefomgeving is ons gezamenlijke doel en deze is ook wettelijk vastgelegd. De nieuwe Omgevingswet en de Nationale Omgevingsvisie vragen om integrale belangenafweging en nieuwe werkvormen, door alle vertrouwde instituties en (bestuurs-)lagen heen.

Een keur aan gerenommeerde sprekers zorgden op een inspirerende plek, het voormalig militair vliegveld Soesterberg, voor een levendige gedachtewisseling over de hoogstaande bouwcultuur in Nederland, een dag vol perspectiefwisseling en dialoog over onze ruimtelijke en culturele ambities.

MOOI Noord-Holland verzorgde (mede namens de andere regionale adviesorganisaties van het Team Ruimtelijke Kwaliteit Nederland) een werksessie in één van de commandobunkers met de titel 'Copiloten van de ruimtelijke kwaliteit'. Deze sessie gaat over hoe goede omgevingskwaliteit wordt georganiseerd bij complexe gebiedsontwikkelingen. Het gaat hierbij om gebiedsontwikkelingen die wat betreft programmering, samenwerkingsvorm en belangen in ieder deel van het land wel voorkomen. Waar revitalisatie, herstructurering, herbesteding, verdichting en intensivering, maar ook een kwaliteitsimpuls, voor de openbare ruimte wordt beoogd en waar een specifieke vorm van partnerschap tussen markt en overheid is geconstrueerd.

Op 5 maart 2020 wordt middels het PACT van Soesterberg de start gemaakt met een samenwerking tussen partijen die elkaar niet vanzelfsprekend ontmoeten. De intentie is uitgesproken om de komende tien jaar te werken aan nieuwe samenwerkingsarrangementen, aan een nieuwe manier waarop de samenleving zijn verantwoordelijkheid voor een goede omgevingskwaliteit inhoud en gestalte geeft.

Voor provincie Noord-Holland organiseerden we verscheidene workshops Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze workshop vond – aan het begin van het jaar – plaats op landgoed Zonnestraal in Hilversum.

1.4 Adviseurs en adviesteams

MOOI Noord-Holland werkt voor alle gemeenten in Noord-Holland. Soms incidenteel zoals in Hilversum, Amsterdam en op Texel, maar vaak ook op basis van decennialang bestaande innige samenwerkingen. MOOI Noord-Holland faciliteert voor de volgende gemeenten adviescommissies ruimtelijke kwaliteit (stand per 1-1-2019):

Aalsmeer	Hoorn
Alkmaar	Koggenland
Amstelveen	Landsmeer
Beemster	Langedijk
Bergen	Medemblik
Bloemendaal	Oostzaan
Castricum	Opmeer
Den Helder	Ouder-Amstel
Diemen	Purmerend
Drechterland	Schagen
Edam-Volendam	Stede Broec
Enkhuizen	Uitgeest
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Uithoorn
Haarlemmermeer	Velsen
Heemskerk	Waterland
Heemstede	Wijdemeren
Heerhugowaard	Wormerland
Heiloo	Zaanstad
Hollands Kroon	

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

**Welstands- en Monumentencommissie
Alkmaar**op donderdag in de oneven weken van het jaar
in de Besognekamer van het Stadhuis Langestraat
97 te Alkmaarir. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige
Hester Aardse, architectuurhistoricus
Kees Doornenbal, restauratie-architect
ir. Bastiaan Jongerius, architect
Harry Snellaars, burgerlid
ing. Sandra van Vuuren, burgerlid

Reinier Mees, MA

R. Olthof, Unit Leefgebied, Team Bouwen

**Adviescommissie voor Ruimtelijke Kwaliteit
Bloemendaal**op donderdag in de oneven weken van het jaar
in het gemeentehuis van Bloemendaal,
Bloemendaalseweg 158, te Overveendrs. Freek Schmidt
Egon Kuchlein, architect MArch
ir. Anke Zeinstra, architect

drs. Willy Meekes

R. van Heyst, Afdeling Dienstverlening, Team
Inwoners, Ondernemers en Vergunningen (IOV)
P. Schaapman, afdeling Monumenten

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichter

**Adviescommissie voor Ruimtelijke
Kwaliteit Heemstede**op donderdag in de oneven weken van het
jaar in het gemeentehuis van Heemstede,
Raadhuisplein 1 te Heemstededrs. Freek Schmidt
Egon Kuchlein, architect MArch
ir. Anke Zeinstra, architect
Brigit de Werd, burgerlid

drs. Willy Meekes

J. van Wanum, afdeling Bouw- en Woningtoezicht

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiecoördinator

Adviseurs

Plantoelichters

Welstandscommissie Haarlemmermeerop woensdag in de even weken van het jaar
plenaire vergadering in het Raadhuis van
Haarlemmermeer, Raadhuisplein 1 te Hoofddorp.
Gemandateerde vergadering elke week digitaal.ir. Judith Korpershoek, architect
ir. Maarten Overtoom, architect
ir. Willemien van Duijn, architect

drs. Emmy Kanon

ir. T.W.C. Weterings, stedenbouwkundig adviseur

C. Paarlberg, G. Karel, Groep Uitvoering,
Team Vergunningen

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Commissiecoördinator

Adviseurs

Plantoelichters

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Den Helder

op donderdag in de even weken van het jaar in het Stadhuis van Den Helder, Drs. Bijlweg 20 te Den Helder. Op de laatste donderdag van de maand aansluitend CRK.

ir. Jandirk Hoekstra, stedenbouwkundige

ir. Paul Kramer, architect

ir. Anouk Vermeulen, architect

Mariëtte Bruin - de Groot (tot januari 2020)

ir. Sebas Baggelaar (vanaf juli 2020)

ir. Frits op ten Berg, senior stedenbouwkundige

Lot Hofstede, teamleider afdeling Ruimte

Richard Leijen, teamleider afdeling Ruimte

N. Hollenberg, R. de Boer, M. Gielens,

F. van Huijstee, afdeling Vergunningen

Regio

Zitting

Voorzitter

Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

Team Kennemerland (Bergen, Heemskerk, Castricum, Uitgeest)

op maandag in de oneven weken van het jaar in het pand van MOOI Noord-Holland, Emmastraat 111 te Alkmaar. Gemandateerd op locatie.

Peter de Ruyter, landschapsarchitect

ir. Marleen van Driel, architect

ir. Ron Baltussen, architect

ing. Cees Hooyschuur, restauratiearchitect (ARK Bergen)

Joost Buchner, monumentendeskundige (ARK Bergen)

drs. Emmy Kanon

A. Hobby, P. Backer, Vergunning en Handhaving
Heemskerk

P. Monincx, O. Vink, A. Westerhof-Sikma, J. Blauw,
team M. Dürr, de BUCH gemeenten

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

Adviescommissie voor Ruimtelijke Kwaliteit Heiloo

op maandag in de oneven weken van het jaar in
het gemeentehuis, Raadhuisplein 1 te Heiloo

Peter de Ruyter, landschapsarchitect
ir. Marleen van Driel, architect
ir. Ron Baltussen, architect
ing. Cees Hooyschuur, restauratiearchitect
Bon Hoetjes, burgerlid
Ingrid Völke, plv. burgerlid

drs. Emmy Kanon

J. Hopman, G. Twint, team Vergunningen Toezicht
Handhaving de BUCH gemeenten

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Plantoelichter

Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit Heerhugowaard

op donderdag in de even weken van het jaar in
het gemeentehuis van Heerhugowaard, Parelhof 1
te Heerhugowaard

ir. Remco Reijke, stedenbouwkundige (tot oktober
2019)

ir. Jan Richard Kikkert, architect (vanaf oktober 2019)
ir. Kees van Hoek, architect secretaris (tot oktober 2019)
ir. Debby Alferink, architect-secretaris (vanaf oktober
2019)
Maud Aarts mURB, Stedenbouwkundige (vanaf
oktober 2019)

D.J. Kooij, afdeling Bouwen Heerhugowaard

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Plantoelichter

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Langedijk

op woensdag in de even weken van het jaar in
het gemeentehuis van Langedijk, Vroedschap 1
te Zuid-Scharwoude

Marina Roosebeek, voorzitter

ir. Jan Richard Kikkert, plv. voorzitter

ir. Debby Alferink, architect-secretaris

ir. Maud Aarts Murb, stedenbouwkundige

Johan Schuijt, burgerlid

K. Tijsen, afdeling VVH

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Schagen

op woensdag in de oneven weken van het jaar
in het Gemeentehuis van Schagen, Laan 19
te Schagen

ir. Robbert Jan Wijntjes, stedenbouwkundige

ir. Paul Kramer, architect-secretaris

ir. Eddo Carels, architect

ir. Nelleke Domburg, burgerlid (tot juli 2019)

Eveline Ittersen, burgerlid (vanaf juli 2019)

Mariëtte Bruin-de Groot (tot januari 2020)

ir. Sebas Baggelaar (vanaf juli 2020)

J. Blaauw, H. Akgün, afdeling Vergunningen

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

Welstandscommissie Hollands Kroon

op woensdag in de even weken van het jaar in het Gemeentehuis van Schagen, Laan 19 te Schagen

ir. Robbert Jan Wijntjes, stedenbouwkundige
ir. Paul Kramer, architect-secretaris
ir. Eddo Carels, architectMariëtte Bruin-de Groot (tot januari 2020)
ir. Sebas Baggelaar (vanaf juli 2020)E. Menzl, S. Hannouf, M. Muller, M. Dudink,
E. Blokker, M. van der Deen, afdeling Vergunningen**Regio**

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

Team Noord-Holland Zuid: Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en Wijdemeren

op maandag in de oneven weken van het jaar in het gemeentehuis van Diemen, D.J. den Hartoglaan 1 te Diemen, in het gemeentehuis van Amstelveen, Laan van Nieuwer Amstel 1 te Amstelveen, in het gemeentehuis van Wijdemeren, De Rading 1 te Loosdrecht

drs. Sophie van Ginneken, architectuurhistoricus
ir. Egon Kuchlein, architect-secretaris
ir. Jeroen Hooysschuur, architectMariëtte Bruin-de Groot (tot januari 2020)
ir. Sebas Baggelaar (vanaf juli 2020)R. Bosman, ing. F. Ramdien, Bouw- en Woning
toezicht Diemen
M. Brink, Bouw- en Milieuzaken Ouder-Amstel
M. Brink, Vergunningen en Handhaving Uithoorn
ing. T. Medemblik (tot juni 2019), D. Bonzet,
afdeling BWT Wijdemeren

	W. Paaijmans, adviseur cultureel erfgoed, J. Grupstra, stadsarchitect gemeente Amstelveen
Regio	Team Laag Holland (Beemster, Landsmeer, Purmerend)
Zitting	op maandag in de oneven weken van het jaar in het Gemeentehuis van Purmerend, Purmersteenweg 42 te Purmerend
Voorzitter	ir. Ben Ewals, stedenbouwkundige
Leden	ir. Willemien van Duijn, architect Marcel Heijmans, architect en erfgoed adviseur
Commissiecoördinator	Renee Stroomer, MA
Plantoelichters	S. Melk, sector Grondgebied/Bouwzaken
Landsmeer	J. Kemper, Domein Ruimtelijk, Vergunningen, Beleid en Advies Purmerend J. van Zijp, Domein Ruimtelijk, Vergunningen, Beleid en Advies Beemster
Commissie	Monumenten- en Welstandscommissie Waterland
Zitting	op maandag in de even weken van het jaar in het Gemeentehuis van Waterland, Pierebaan 3 te Monnickendam
Voorzitter	ir. Bastiaan Gribling, stedenbouwkundige
Leden	ing. Nico Zimmermann, architect ing. Hans Boonstra, monumentendeskundige ing. Lodewijk Duymaer van Twist, burgerlid Ver. Oud Monnickendam ir. Sjef Kwakman, burgerlid Ver. Oud Broek in Waterland

Commissiecoördinator	Renee Stroomer, MA
Plantoelichters	S. Bruinsma, plantoelichter Waterland M. Leeversink, plantoelichter beschermde stads- en dorpsgezichten en monumenten Waterland
Commissie	Welstands- en Monumentencommissie Edam-Volendam
Zitting	op maandag in de even weken van het jaar op de Mgr. C. Veermanlaan 1F te Volendam
Voorzitter	ir. Bastiaan Gribling, stedenbouwkundige
Leden	ing. Nico Zimmermann, architect Rob de Vries, architect ing. Hans Boonstra, monumentdeskundige Peter de Vries, burgerlid Vereniging Oud Edam Thames Zwarthoed, burgerlid Vereniging Oud Volendam Gerrit Kuijper, burgerlid voor de voormalige gemeente Zeevang
Commissiecoördinator	Renee Stroomer, MA
Plantoelichter	M. Steur, Bouw- en Milieuzaken mr. A. Hoekstra, beleidsmedewerker monumenten

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Stedenbouwkundigen

Plantoelichter

Stedelijk Schoon Velsen

op donderdag in de oneven weken van het jaar.
Dudokplein 1, 1971 EN IJmuiden

ing. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige

ir. Kees van Hoek, architect-secretaris

ing. Cees Hooyschuur, restauratiearchitect

M. Mulder

J. Warmerdam

M. Gemser, L. Golverdingen, D. Pilon, F. Admiraal,
K. Toth, J. Kooij en R. van Heyst

*Met Commissie West-Friesland en gemeente Medemblik op excursie naar
de Groote Vliet in Onderdijk.*

Regio	Team West-Friesland (Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland, Koggenland, Opmeer, Medemblik)
Zitting	op donderdag in de even weken van het jaar. Vergaderlocaties in Hoogkarspel, De Goorn en Wognum
Voorzitter	ir. Richard Colombijn, landschapsarchitect/ stedenbouwkundige
Leden	ing. Nico Zimmerman, architect (plv. voorzitter) ing. Patrick van Emmerik, architect ir. Dana Ponec, architect dr. Kim Zweerink (voor Medemblik)
Commissiecoördinator	dr. Kim Zweerink
Plantoelichters	C. Hoek, Beleidsmedewerker Bouw- en Woning- toezicht, afdeling Wonen en Ondernemen, Koggenland R. Laan, medewerker Vergunningen, afdeling SED, Drechterland
Ruimte	H. Bleeker, medewerker Vergunningen, afdeling Ruimte SED, Stede Broec P. Heilig, medewerker Vergunningen, afdeling Ruimte SED, Enkhuizen G. Wouda en J. Tromp, Specialist WABO, afdeling omgeving en samenleving, Medemblik M. Groeneveld, Juridisch Bouwplantoetser, afdeling Ruimte en Ondernemen, Opmeer

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

Regio

Zaanstad)

Zitting

Voorzitter

Leden Oostzaan

Aanvullende leden Wormerland

Aanvullende leden Zaanstad

Commissiecoördinator

**Commissie voor Monumenten en Welstand
Hoorn**

op woensdag in de oneven weken van het jaar
in het Stadhuis van Hoorn, kamer C010,
Nieuwe Steen 1 te Hoorn; om de vier weken in
plenair verband

ir. Ron Baltussen, architect

ir. Anouk Vermeulen, architect

Piet Verhoeven, monumentenadviseur

ing. Hans Boonstra, monumentenadviseur

Frans van Iersel, (namens Vereniging Oud Hoorn)

drs. Marrit van Zandbergen

M. Dijkman, bureau VVH

N. Happé, bureau Erfgoed

Team Zaanstreek (Oostzaan, Wormerland,

op dinsdag in de even weken van het jaar in
het stadhuis van Zaanstad, Stadhuisplein 100,
1506 MZ te Zaandam

Marlies van Diest, landschapsonwerper

ir. Bart Duvekot, architect

Rob de Vries, architect

drs. Marijke Beek, erfgoed en cultuurhistorie

drs. Johan Jacobs, erfgoed en cultuurhistorie

Rob de Vries, erfgoed en bouwhistorie

Marga Palmboom, burgerlid (welstandsadvisering)

Linette Pielkenrood-van Mechelen, burgerlid
(monumentenadvisering)

drs. Ingrid Langenhoff

Plantoelichters

S. Schavemaker, afdeling Dienstverlening
 OVER-gemeenten, Oostzaan en Wormerland
 R. van Diepen, casushouder WABO vergunningen
 ing. M. Zijderveld, ambtelijk secretaris (tot
 juni 2019)
 Adviescommissie Welstand en Monumenten
 Zaanstad
 J. van den Ham, vakspecialist erfgoed, Zaanstad

Commissie

Zitting

Erfgoedcommissie

op woensdag volgens een aan het begin van
 het jaar vastgesteld schema op het bureau
 van MOOI Noord-Holland, Emmastraat 111
 te Alkmaar

Voorzitter

Leden

ing. Marjorie Verhoek
 Kees Doornenbal, restauratiearchitect
 ing. Cees Hooyschuur, restauratiearchitect
 Rob de Vries, architect/ bouwhistoricus
 ing. Nico Zimmermann, architect
 Marcel Heijmans, architect

Secretaris

Ana van der Mark, MA

Commissie

Zitting

Commissie voor Second Opinions

op een per case nader te bepalen datum;
 in principe op het bureau van MOOI Noord-
 Holland, Emmastraat 111 te Alkmaar

Voorzitter

Coördinator

Onno Vlaanderen, architect
 drs. Willy Meekes

Adviseurs MOOI Noord-Holland aan het werk.

Planbegeleiding, keukentafelgesprekken, kwaliteitsteams en supervisie

MOOI Noord-Holland wordt steeds vaker door gemeenten gevraagd om adviseurs te leveren die naast of in het verlengde van de adviescommissie kunnen begeleiden bij planprocessen en complexe initiatieven.

Steeds vaker spelen onze adviseurs op verzoek van initiatiefnemer en gemeente een intermediaire en constructieve rol in gevallen waarin private en publieke belangen op het eerste gezicht onverenigbaar lijken. Door de dialoog tussen belanghebbenden te begeleiden en hieraan vakinhoudelijke kennis en ervaring te koppelen kunnen verschillen van inzicht worden overbrugd en het particuliere én het collectieve belang worden gecombineerd en geoptimaliseerd. Vaak vindt dit gesprek plaats ter plekke van het initiatief, aan de keukentafel. Of het nu om de herinrichting van een agrarisch erf gaat (ervenconsulent), een gesprek over herbestemming of functieverandering van bijzondere gebouwen (bijvoorbeeld de stolpenconsulent) of over het opstellen van ontwerpkaders voor een complexe stedenbouwkundige situatie, de advisering vindt altijd mede op verzoek van de betreffende gemeente plaats. Ook wordt altijd de adviescommissie van de gemeente op de hoogte gebracht om een goede afstemming te bewerkstelligen.

Planbegeleiding is vrijer van vorm dan de (vaak wettelijke) advisering in het kader van het vergunningstraject. Het is een kwestie van meedenken en sparren vanuit betrokkenheid en expertise door speciale deskundige adviseurs. Soms gaat het om korte betrokkenheid, vaak ook om een structurele en langjarige verbondenheid met een project. Het gaat niet alleen om ontwerpbegeleiding, maar ook om ondersteuning bij het creëren van de kaders, het adviseren over goede processen, inspireren en het ontsluiten en delen van kennis.

Op de volgende pagina ziet u een overzicht van dergelijke adviesrollen van MOOI Noord-Holland in 2019 die meer structureel zijn van aard.

Bergen: Q-team Mooi Bergen
(MOOI Noord-Holland:
ir. Ron Baltussen, architect)

Bergen: Q-team Schoorl Klopt
(MOOI Noord-Holland:
ir. Ron Baltussen, architect)

Bergen: Q-team Dorp en Duin
en Watertorenterrein
(MOOI Noord-Holland:
ir. Ron Baltussen, architect)

Bloemendaal: Kwaliteitsteam
Bloemendaal aan Zee
(MOOI Noord-Holland:
ing. Nico Zimmermann, architect
en Richard Colombijn, landschaps-
architect en stedenbouwkundige)

Bloemendaal: Beoordelingscommissie
Park Brederode (MOOI Noord-Holland:
ing. Nico Zimmermann, architect)

Bloemendaal: Kwaliteitsteam
Haringbuys (MOOI Noord-Holland:
ing. Nico Zimmermann, architect)

Bloemendaal: Kwaliteitsteam
Marine Hospitaal terrein
(MOOI Noord-Holland:
ir. Anke Zeinstra, architect)

Castricum: K-team Duin en Bosch
(MOOI Noord-Holland:
ir. Marleen van Driel, architect)

Castricum: Q-team Zandzoom
Limmer Linten (MOOI Noord-Holland:
ir. Marleen van Driel, architect)

Diemen: Q-team Holland Park
Diemen (MOOI Noord-Holland:
ir. Hans Kodde, architect)

Haarlemmermeer: Supervisie
Zwanenburg (MOOI Noord-Holland:
ir. Anouk Vermeulen, architect)

Heerhugowaard: Supervisieteam
de Vaandel (MOOI Noord-Holland:
ir. Jan-Richard Kikkert, architect)

Heerhugowaard: Supervisieteam
De Draai (MOOI Noord-Holland:
ir. Jan-Richard Kikkert, architect)

Heiloo: K-team Zandzoom
(MOOI Noord-Holland:
ir. Marleen van Driel, architect)

Hollands Kroon: Kwaliteitsteam
Afsluitdijk (MOOI Noord-Holland:
ir. Paul Kramer, architect)

Hoorn: previsie Bangert en
Oosterpolder (MOOI Noord-Holland:
ing. Marina Roosebeek, architect)

Hoorn: previsie bedrijventerrein
't Zevenhuis en Botlocatie
(MOOI Noord-Holland:
ir. Bart Duvekot, architect)

Hoorn: previsie bedrijventerrein De Schelphoek (MOOI Noord-Holland: ir. Anouk Vermeulen, architect)

Hoorn: previsie Holenkwartier (MOOI Noord-Holland: ir. Anouk Vermeulen, architect)

Hoorn: previsie Siriusstraat (MOOI Noord-Holland: ir. Anouk Vermeulen, architect)

Langedijk: K-team Breekland (MOOI Noord-Holland: ir. Maud Aarts, MURb architect)

Langedijk: K-team Westerdel (MOOI Noord-Holland: ing. Marina Roosebeek, architect)

Purmerend: Supervisie Baanste Noord (MOOI Noord-Holland: Richard Colombijn, landschapsarchitect en stedenbouwkundige)

Purmerend: Supervisie Kop van West (MOOI Noord-Holland: ir. Dana Ponec, architect)

Schagen: Supervisie Oudevaart Zuid (MOOI Noord-Holland: ir. Ron Baltussen, architect)

Waterland: Kwaliteitsteam Galgeriet (MOOI Noord-Holland ir. Bastiaan Gribling, stedenbouwkundige)

Zaanstad: Q-team MAAK.Centrum, MAAK.Midden en MAAK.Noord (MOOI Noord-Holland: Onno Vlaanderen, architect)

Zaanstad: Supervisie Wijk Poelenburg en Oostzijderveld (MOOI Noord-Holland: ir. Dana Ponec, architect)

Zaanstad; Q-team Hoogtij (MOOI Noord-Holland: Marlies van Diest, landschapsarchitect en ir. Bart Duvet, architect)

Zaanstad: Supervisieteam Kreekrijk (MOOI Noord-Holland: Rob de Vries, bouwhistoricus en (restauratie-)architect)

Zaanstad: Q-team MAAK.Zuid (Hembrugterrein en Achtersluispolder) (MOOI Noord-Holland: Marlies van Diest, landschapsarchitect en projectsecretaris drs. Willy Meekes)

Op de volgende bladzijden wordt ter illustratie verslag gedaan van enkele van bovenstaande adviesrollen.

Kop West Purmerend

Naam project: Kop West

Locatie: ten westen van het centrum van Purmerend

Startdatum: 2014

Opleverdatum: gefaseerd opgeleverd, 2021

Omvang: ca. 500-600 woningen

Het project

Het initiatief van de gemeente om een nieuwe woonwijk te ontwikkelen tussen de Vinex-wijk Weidevenne en de historische binnenstad van Purmerend ontstond omstreeks 2014. Om een deel van het gebied is een nieuwe singel aangelegd, waarmee de nieuwe woonwijk wordt betrokken bij de binnenstad. Het plangebied is gevarieerd, met een groot aantal zelfbouw kavels en ruimte voor grotere ontwikkelingen, waaronder de zogenaamde 'Kronen': drie woongebouwen aan de singel die een beëindiging vormen van Weidevenne.

Supervisor

Architect Dana Ponec is lid van het kwaliteitsteam Kop West. Ze is van het begin af aan betrokken bij de ontwikkeling van het gebied. Zo heeft zij onder meer meegedacht met het opstellen van voorbeeldverkavelingen, de inhoud van het beeldkwaliteitplan en met de aanbestedingsprocessen en criteria voor de grotere projecten. Tijdens een spreekuur, dat ééns in de twee weken plaatsvindt, worden de plannen besproken. De mate waarin de plannen zijn uitgewerkt varieert sterk. Er wordt vervolgens naar een definitief ontwerp toegewerkt, waarvoor een hedendaagse interpretatie van de klassieke Hollandse binnenstad basis vormt. Ponec omschrijft haar werk als supervisor als 'vooruitgeschoven welstand'. Als het kwaliteitsteam akkoord is met het definitieve ontwerp dan is het in de welstandscommissie vaak een hamerstuk. Als Ponec hoort dat bewoners vinden dat het plan na het advies beter is geworden, is zij het meest trots op haar werk als supervisor.

Inmiddels nadert Kop West voltooiing. Naar verwachting zijn alle kavels over een jaar bebouwd.

Westerdel Langedijk

Naam project: Westerdel

Locatie: Langedijk

Startdatum: rond 2012

Opleverdatum: onbekend

Omvang: ca. 700 woningen, ongeveer 40 hectare

Het project

Het stedenbouwkundig ontwerp van Westerdel is er op gericht om de woonwijk een vanzelfsprekend onderdeel te laten zijn van Langedijk. Dit komt tot uiting in een goede verankering in de omgeving en de aansluiting bij de dorps sfeer van Langedijk. De vaarcultuur is diep geworteld in het Langedijkse – daarom is de wijk aangelegd op grote en minder grote eilanden. De doorvaarbaarheid is daarbij een belangrijk onderdeel.

De plannen komen in nauw overleg met de gemeente, de ontwikkelaars en het kwaliteitsteam tot stand; van verkavelingopzet tot en met de sfeer van de architectonische eenheid. De wijk wordt in meerdere fases ontwikkeld door verschillende partijen. Daarom is het van belang om de samenhang binnen de wijk en de architectonische eenheden te waarborgen.

Het kwaliteitsteam

Het kwaliteitsteam bestaat uit de gemeentelijk projectleider Harold Ebels, de gemeentelijke stedenbouwkundige Gonny Ursem, en Hans Leegwater, casemanager team vergunningen bij Werkorganisatie Langedijk en Heerhugowaard en de gemandateerde van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, Marina Roosebeek. Het uiteindelijke plan wordt voorgelegd aan de commissie voor ruimtelijke kwaliteit, die tot in detail kijkt of het architectonisch concept consequent is uitgewerkt.

Huidige fase

Het kwaliteitsteam heeft tot in detail de plannen van de diverse ontwikkelaars mogen afstemmen. Dit heeft gezorgd voor een fraaie buurt in aanbouw: De Straatjes. Inmiddels heeft het team bijna alle kavels mogen begeleiden binnen de woonbuurt Westerdel. Veel van deze kavels staan verspreid binnen het gebied en bieden zo een afwisselend straatbeeld. Daarnaast begeleidt het team kopers om hun droom te verwezenlijken binnen de gestelde kaders. De zuidelijke rand van de wijk Westerdel wordt gevormd door de woonstraat Bijloort. Daar zijn veertien vrije kavels naast elkaar gesitueerd. Bijzonder is vooral de langzaamverkeersbrug met zijn opvallende leuning – een uitsnede van het eilandenpatroon van Oosterdel, naar ontwerp van Gonny Ursem. Een eyecatcher binnen de buurt.

1.5 Projecten

Bouwsteen Omgevingskwaliteit voor het Omgevingsplan

Sinds lange tijd ondersteunen we gemeenten bij de ontwikkeling van beleid voor de leefomgeving. Veel van de bij gemeenten vastgestelde welstandsnota's zijn met ondersteuning van MOOI Noord-Holland opgesteld. Ook leveren wij veelvuldig ondersteuning bij het opstellen van erfgoedbeleid en monumenteninventarisaties. Met de komst van de Omgevingswet gaan we een stap verder en ontwikkelen we modern beleid om invulling te geven aan 'het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit' – één van de maatschappelijke doelstellingen van de Omgevingswet. Omgevingskwaliteit gaat over de ruimtelijke aspecten van cultureel erfgoed, architectuur, stedenbouw, landschap en natuur(schoon) op alle schaalniveaus en dat ook nog in samenhang.

Veel gemeenten hebben inmiddels deze maatschappelijke doelstelling op hoofdlijnen uitgewerkt in de omgevingsvisies. Het daarop volgende omgevingsplan is echter nog een 'open boek'. Juist de wisselwerking van omgevingskwaliteit op alle schaalniveaus maakt borging in het omgevingsplan complex. Alle spelregels moeten in dit ene omgevingsplan op een slimme manier integraal worden samengebracht. Vertrouwde grenzen tussen ruimtelijke ordening en welstand of monumentenzorg beginnen te verdwijnen. Bovendien wordt in het nieuwe stelsel minder vanuit regels gedacht en meer vanuit het bijdragen aan maatschappelijke doelen.

We willen de kansen die de Omgevingswet biedt voor vernieuwing van inhoud en proces benutten. Daarom werken we sinds dit jaar aan de 'bouwsteen omgevingskwaliteit voor het omgevingsplan'. De bouwsteen omgevingskwaliteit zal regelsystematiek bevatten voor het borgen van omgevingskwaliteit in het omgevingsplan. Het doel is om een generiek model te ontwikkelen dat vervolgens ruimte laat voor lokaal maatwerk op basis van de ruimtelijke identiteit en cultuur van een gemeente. De bouwsteen omgevingskwaliteit sluit goed aan op de door VNG ontwikkelde staalkaarten en het casco omgevingsplan.

We werken hiervoor samen met een aantal gerenommeerde adviesbureaus; RHO adviseurs voor leefruimte, BügelHajema, ruimte voor de leefomgeving en Antea-agroup. Met enkele gemeenten zijn we bezig dit ook in de praktijk verder uit te werken. Met deze samenwerking denken we een bouwsteen te leveren die straks op een goede manier in het op te stellen omgevingsplan kan worden ingevoegd.

Duurzaam en ruimtelijke kwaliteit

Het thema duurzaamheid kwam op allerlei manieren terug en is heel relevant voor gemeenten en onze adviseurs. Het onderzoek naar verduurzaming met behoud van ruimtelijke kwaliteit dat MOOI Noord-Holland in 2018 startte in samenwerking met de gemeente Waterland, Duurzaam Bouwloket en De Groene Grachten en in opdracht van VNG-innovatieve aanpakken, leidde in 2019 tot het maken van [een website](#) waarop voorbeelden van gemeentelijk beleid in de praktijk worden toegelicht. Meerdere gemeenten zijn al bezig om hun duurzaamheidsambities te verwezenlijken in het omgevingsbeleid, waarbij duurzaamheid, erfgoed en ruimtelijke kwaliteit als beleidsdoelen in samenhang benaderd worden. Want duurzaamheid mét kwaliteit is mogelijk als een gemeente uitnodigend beleid ontwikkelt, de initiatiefnemer centraal zet en maatwerkoplossingen kan bieden.

Parallel hieraan besloten de partijen die samenwerken aan de Routekaart Verduurzaming Monumenten (om de erfgoedsector te laten bijdragen aan de benodigde CO₂-reductie) om MOOI Noord-Holland onderzoek te laten doen naar gemeentelijke beleidsinstrumenten die verantwoorde verduurzaming stimuleren. Dat onderzoek sloot mooi aan de bij de website en de twee projecten voedden elkaar over en weer.

In februari heeft MOOI Noord-Holland tijdens de adviseursbijeenkomst ook aandacht aan duurzaamheid besteed door middel van een carrousel van lezingen over duurzaamheid in het repertoire van de architect (Marc Reniers), het energielandschap (Peter de Ruyter), gebouwfysica (Kees Doornebal) en seriematige bouw (Daniël Peters).

Omgeving van het Monument

In de Omgevingswet (Besluit Kwaliteit Leefomgeving, Artikel 5.130; behoud cultureel erfgoed) is een regel opgenomen dat gemeenten naast het monument zelf ook de aantasting van de omgeving van een monument moeten voorkomen, voor zover die aantasting het monument ontsiert of beschadigt. Bovendien dient op grond van hetzelfde artikel aantasting te worden voorkomen van het karakter van in het omgevingsplan beschermde stads- of dorpsgezichten of beschermde cultuurlandschappen. Dit is een nieuwe regel, die een aanzienlijke verandering kan betekenen voor de omgang met de context van monumenten en beschermde gezichten. Dit moet echter nog helemaal worden uitgedacht. In opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is hiervoor een project gestart. MOOI Noord-Holland is één van de pilotpartners in het project 'Handreiking omgeving van het monument'. Het Gelders Genootschap coördineert het project. De overige partners in het project zijn gemeente Leiden, gemeente Rheden en Federatie Ruimtelijke Kwaliteit.

In drie pilotgebieden wordt onderzoek gedaan naar de volgende vragen: hoe ver strekt de omgeving van het monument en hoe bepaal je die; wat zijn de waarden in de omgeving in relatie tot het monument; en welk instrumentarium is er om de omgeving van het monument te beschermen en hoe kunnen gemeenten dat opnemen in het omgevingsplan?

Actualisatie welstandsnota

Onder de Omgevingswet (2022) komt er een nieuw adviesstelsel voor ruimtelijke kwaliteit. De welstandscommissies en ook de huidige welstandsnota's zullen hierop moeten worden aangepast. Sommige gemeenten kiezen ervoor om de advisering over ruimtelijke kwaliteit nu al geheel naar de uitgangspunten van de Omgevingswet aan te passen, waarbij integraliteit voorop staat. De meeste gemeenten kiezen er echter voor om de advisering nu op een eenvoudige manier geschikt te maken voor de Omgevingswet en ná 2022 veranderingen door te voeren. De welstandsnota's moeten daarvoor al wel worden aangepast. MOOI Noord-Holland ondersteunt veel gemeenten in Noord-Holland hierbij. We begeleiden de gemeenten met startnotities en participatietrajecten en stellen nieuwe beleidsnota's op. In 2019 hebben we bijvoorbeeld gemeente Opmeer geholpen om de nota op een eenvoudige wijze te actualiseren naar huidige wet- en regelgeving en de lokale ambities ten aanzien van duurzaamheid. Het is een compacte en gebruiksvriendelijke nota geworden met heldere beoordelingskaders voor welstandsbeoordeling. Zo is de benaming aangepast naar Nota uiterlijk van bouwwerken, zijn de diverse welstandsgebieden vereenvoudigd en op elkaar afgestemd, en is de terminologie in de nota aangepast.

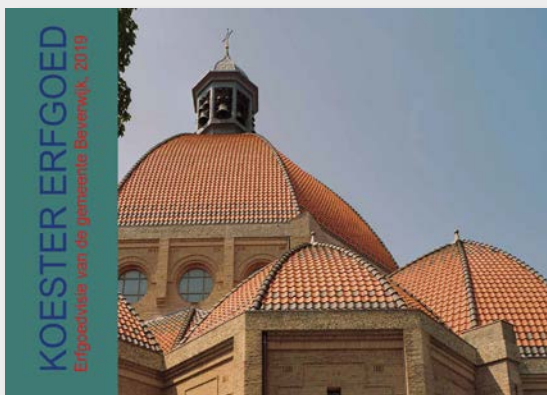
Gemeentelijk erfgoedbeleid

Steeds vaker doen gemeenten een beroep op MOOI Noord-Holland om te adviseren over – of mee te werken aan – nieuw of geactualiseerd erfgoedbeleid. Omdat er een toenemend draagvlak lijkt te zijn voor de bescherming van erfgoed, en omdat veel gemeenten hun beleid op orde willen hebben voordat de Omgevingswet in werking treedt, worden er veel gemeentelijke monumenten aangewezen waarvoor wij redengevende omschrijvingen maken. Andere gemeenten werken aan een overkoepelende beleidsvisie en daar betrekken ze ons steeds vaker bij.

In Beverwijk werkten we samen met NMF Erfgoedadvies aan een gemeentelijke erfgoedvisie met uitvoeringsprogramma. Hoewel Beverwijk niet de reputatie heeft

van grote monumentengemeente of historische stad is er genoeg te zien en beleven op erfgoedgebied. We betrokken tal van Beverwijkse monumenteneigenaren, culturele instellingen, het onderwijs, de toeristische sector, ondernemers en politici bij de erfgoedvisie. Een inspirerend proces met een beknopte maar ambitieuze erfgoedvisie tot gevolg.

Gemeente Haarlem vroeg ons om mee te werken aan een cultuurhistorische hoofdstructuur die input kon bieden voor de omgevingsvisie. Anders dan Beverwijk heeft Haarlem juist ontzettend veel monumenten en beschermde stadsgedichten, plus een degelijke Nota Ruimtelijke Kwaliteit vol uitgebreide gebiedsbeschrijvingen en 'gouden regels'. Al deze beschermingsregimes en cultuurhistorische waarden in één document bundelen waar verschillende gemeentelijke afdelingen achter staan bleek een complexe operatie, maar het resultaat is een gedegen en inzichtelijk rapport met een inzichtelijke kaartenserie. Daarmee kan de erfgoedafdeling het gesprek aangaan met de mensen die de omgevingsvisie maken. Omdat Zandvoort en Haarlem ambtelijk samenwerken kreeg ook Zandvoort een – iets beknoptere, maar heel verrassende – cultuurhistorische hoofdstructuur.

1.6 Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland

Het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland heeft in 2019 haar derde jaar afgesloten. Al vroeg in het jaar werden de nieuwe leden van de Provinciale Staten gekozen, een mooie aanleiding voor het Steunpunt om de kandidaat-Statenleden met elkaar in discussie te laten gaan tijdens Het Noord-Hollands Erfgoeddebat in Haarlem. De debatten gingen over erfgoed in relatie tot actuele thema's als energie en klimaat, massarecreatie en toerisme, de woningbouwopgave, en mobiliteit en bereikbaarheid. Een van de uitdagingen in erfgoedbeleid is het vinden van de juiste balans tussen heden, verleden en toekomst. Hoe behouden we cultureel erfgoed en zetten we cultuurhistorische waarden in ten behoeve van een goede omgevingskwaliteit bij nieuwe ontwikkelingen? Welke keuzes maakt de politiek? En kan het Steunpunt de politiek helpen om op het juiste moment over de juiste kennis en informatie te beschikken als basis voor de afwegingen die gemaakt moeten worden?

Vervolgens trad in de zomer van 2019 de nieuwe gedeputeerde van Cultuur aan, Zita Pels. In een [interview met het Steunpunt](#) legt zij in relatie tot erfgoed nadruk op het vertellen van het verhaal en de verbinding van mensen met het erfgoed in hun nabije omgeving. Zij werkt hiermee verder in de lijn van de landelijke erfgoedvisie (Erfgoed Telt) die in 2018 werd uitgerold.

Variëteit in het programma

Voor gemeenteamtbanen bood het Steunpunt in 2019 een variëteit aan activiteiten en producten aan: netwerkbijeenkomsten, cursussen, handreikingen, publicaties, de website, kaartviewer en de nieuwsbrieven. We merken aan de reacties dat het Steunpunt een bekend instituut geworden is en dat ook andere partijen, die de kennisschil vormen die voor de erfgoedambtenaren zo belangrijk is, de samenwerking met het Steunpunt zoeken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan Landschap Noord-Holland, het Hoogheemraadschap, Stadsherstel Amsterdam of de RCE.

In de [kaartviewer](#) is een schat aan relevante informatie over beschermingsregimes, landschapsgeschiedenis en thematische erfgoedcategorieën samengebracht. De kaart wordt goed geraadpleegd en wordt doorlopend bijgehouden en aangevuld. Ook gingen de medewerkers weer geregeld op pad om één op één met erfgoed-medewerkers te sparren over dilemma's en lastige cases en ondersteunden onze medewerkers gemeenten in het proces om erfgoed in de omgevingsvisie te borgen.

Erfgoed in de Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet vraagt van gemeentebambtenaren andere manieren van werken. Het gesprek met initiatiefnemers zal op andere momenten in het proces gevoerd moeten worden, cultureel erfgoed moet op nieuwe manieren in het beleid geborgd gaan worden, van erfgoedspecialisten bij gemeenten wordt intensievere samenwerking met collega's uit andere disciplines gevraagd. Veel gemeenten worstelen echter al met een capaciteitsgebrek op het gebied van erfgoed. De verwachting is dan ook dat de roep om ondersteuning vanuit de Steunpunten bij de invulling van complexere trajecten, zoals de invoering van de Omgevingswet en de verankering van erfgoed, groter zal worden. Dit is een ontwikkeling waar we als Steunpunt op inspringen als de vraag zich voordoet, maar waar we ook een lange termijnstrategie voor gaan bepalen die kan worden vertaald in het meerjarenbeleid van het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland. Het Steunpunt heeft het afgelopen jaar extra ingezet op een integrale benadering van de onderwerpen, en ook het werkveld geattendeerd op de meerwaarde die een integrale benadering van de gestelde opgaven met zich mee kan brengen. Onze adviseurs zijn alert op de kansen en mogelijkheden die *crossovers* kunnen bieden. Zo zijn actuele thema's als duurzaamheid, klimaatadaptatie, agrarisch en religieus erfgoed in de volle breedte gepresenteerd, waarbij aandacht is gevraagd voor de samenhang tussen de thema's waar het Steunpunt zich mee bezig houdt: archeologie, gebouwd erfgoed en landschap.

Symposia

Het Steunpunt werkte bij twee grotere symposia samen met de provincie en andere partijen. Op 6 juni vond het *Duurzaam Erfgoed Congres 2019 - Van Gouden Eeuw naar Groene Eeuw* plaats in de Centrale Markthal in Amsterdam. Tijdens het congres gingen de bijna 300 deelnemers op zoek naar antwoorden op de vraag wat onze ambities zijn op het vlak van duurzaamheid. Waar botsen die ambities met cultuurhistorische waarden en de kwaliteit van de gebouwde omgeving? De bezoekers waren onder de indruk van het gebouw, de Reuzenkaart van MOOI Noord-Holland en de 12 deelsessies die in de vroegere koelcellen gehouden werden. Samen met de RCE en de provincie organiseerde het Steunpunt op 12 september het Toekomst Religieus Erfgoed Symposium in de herbestemde Cultuurkoepel Heiloo. Het doel van het symposium was vooral om de verschillende betrokkenen bij religieus erfgoed kennis te laten maken met elkaar en met elkaars ideeën. Dit werd belicht tijdens het panelgesprek met vertegenwoordigers van de Protestantse Kerk Nederland, Stadsherstel Amsterdam, gemeente Alkmaar, Bisdom Haarlem-Amsterdam, en in de verschillende thematische deelsessies over onder andere Kerkenvisies, onderhoud, herbestemming en financiering.

Eén van de uitdagingen bij het maken van erfgoedbeleid is het vinden van de juiste balans tussen heden, verleden en toekomst. Hoe behouden we cultureel erfgoed en zetten we cultuurhistorische waarden in ten behoeve van een goede omgevingskwaliteit bij nieuwe ontwikkelingen?

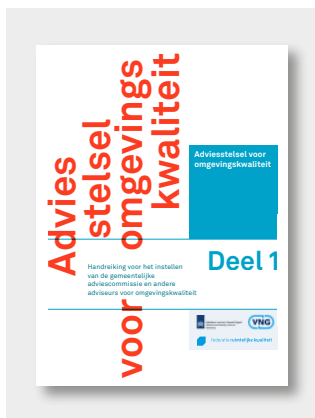
Excursie over de Zaan met Team Zaanstreek (Oostzaan, Zaanstad, Wormerland).

Omgevingswet zet de toon

Terugkijkend op het afgelopen jaar zien we dat de Noord-Hollandse gemeenten zich intensief aan het voorbereiden zijn op de Omgevingswet. Het is een immense opgave om op tijd klaar te zijn met de nieuwe vergunningprocessen en het digitale stelsel. Er is een jaar uitstel gekomen van de invoeringsdatum (nu per 1-1-2022), maar ook dan is de opgave voor de meeste gemeenten aanzienlijk. En dan komt ook het vraagstuk van de kwaliteitsadvisering om de hoek kijken. Dat is urgent, want voor het inwerkingtreden van de Omgevingswet moeten alle gemeenteraden in Noord-Holland hun gemeentelijke adviescommissie ingesteld hebben. Zelfs als een gemeente niets wil veranderen aan de advisering moet de adviescommissie opnieuw worden ingesteld omdat de wettelijke grondslag van de oude commissie vervalst. Wel is het daarbij mogelijk om de oude commissie(s) over te laten gaan naar de nieuwe commissie, dit wordt als mogelijkheid opgenomen in de modelverordening die in de maak is. Er is hier dus nog wel tijd voor, maar het kan geen kwaad het onderwerp in de komende periode bespreekbaar te maken.

Handreiking om uw kwaliteitsadvisering 'Omgevingswet-proof' te maken

Het afgelopen jaar heeft MOOI Noord-Holland actief meegewerkt aan de totstandkoming van een handreiking voor het adviesstelsel onder de Omgevingswet. Deze handreiking werd gemaakt in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit (FRK). Op 17 februari 2020 werd het [eerste deel van de handreiking](#) gepubliceerd. Deel twee volgt nog, met voorbeeldregels voor het instellingsbesluit van de nieuwe gemeentelijke adviescommissie. Deel twee heeft het karakter van een VNG modelverordening en is door de verschillende keuzeopties een handig hulpmiddel om in de komende periode de advisering over goede omgevingskwaliteit 'Omgevingswet-proof' te maken. MOOI Noord-Holland sluit met haar dienstverlening direct aan op deze modelverordening en kan, indien gewenst, de gemeenten ondersteunen bij het keuzeproces.

Hoe zit het precies?

Na het inwerkingtreden van de Omgevingswet blijft veel beleid en regelgeving gewoon van kracht. Hier zorgt de 'bruidsschat' voor die het Rijk aan de gemeenten meegeeft. Bestaande bestemmingsplannen, maar ook de welstandsnota en lokaal cultureel erfgoedbeleid, gaan automatisch over naar de nieuwe situatie en maken straks direct of indirect onderdeel uit van het omgevingsplan. De huidige gemeentelijke adviescommissie, zowel wat betreft welstand als monumenten, is echter niet in de bruidsschat opgenomen. In artikel 17.9 van de Omgevingswet wordt namelijk een nieuwe commissie geïntroduceerd: de gemeentelijke adviescommissie. Gemeenten hebben de taak om zelf invulling te geven aan deze commissie. Art 16.15a van de wet stelt dat gemeenten in ieder geval advies vragen aan de gemeentelijke adviescommissie bij een ingreep aan een rijksmonument en bij alle andere door de gemeenteraad en/of het college van B&W aangewezen gevallen. Dit kan zowel over omgevingsvergunningen als over beleid gaan. Op den duur kan in het omgevingsplan precies worden aangeven bij welke activiteiten advies gevraagd moet worden aan de commissie.

Keuzes

Met uitzondering van de genoemde advisering over rijksmonumenten bepaalt het lokale bestuur dus zelf hoe de advisering over omgevingskwaliteit wordt ingevuld en welke adviseurs daarbij worden ingeschakeld. De huidige adviescommissie kan vrij eenvoudig overgaan in de nieuwe gemeentelijke adviescommissie. Maar de gemeente kan ook kiezen voor verdere doorgroei naar bredere en vroegtijdige advisering, waarvoor de Tweede Kamer in een vrijwel unaniem aangenomen motie zijn voorkeur heeft uitgesproken. Ook de VNG, opdrachtgever van de handreiking, benadrukt dit streven: brede en vroege kwaliteitsadvisering is nodig bij uitnodigend en meer op ondersteuning van de initiatiefnemer gericht omgevingsbeleid. Dat gebeurt bij voorkeur in een helder en samenhangend adviesstelsel, zodat iedereen weet wie wanneer over wat adviseert. En zodat de onafhankelijke advisering de ambtelijke processen aanvult en ondersteunt.

In de VNG handreiking is een handig schema opgenomen van de verschillende fases waarin de gemeentelijke adviescommissie door de gemeente kan worden ingezet, gericht op die tijdige advisering. Dit schema hebben wij hieronder opgenomen en gaat uit van een verdeling in beleidsgerichte, opgavegerichte, ontwerpgerichte en beoordelingsgerichte advisering. De crux is dat tijdige inzet van de commissie op het goede moment kan zorgen dat de commissie het meest effectief en constructief is en later in het proces geen weerstand oproept.

	Beleidsgericht	Opgavegericht	Ontwerpgericht	Beoordelingsgericht
Gericht op	Algemeen verbindend: visie, beleid of regels	Specifiek, concreet initiatief of activiteit	Specifiek, concreet initiatief of activiteit	Specifiek: concreet initiatief of activiteit
Aan wie	Gemeentebestuur	Initiatiefnemer + college	Initiatiefnemer + ontwerper(s)	College/ bevoegd gezag
Doel	Agenderen/ontwikkelen van beleid voor de fysieke leefomgeving en voor het aanwijzen en beheren van gemeentelijk cultureel erfgoed	Formuleren randvoorwaarden voor een initiatief, vanuit publiek belang	Bevorderen van ontwerp kwaliteit van (met name) projecten die een grote impact hebben op de kwaliteit van de leefomgeving, waaronder bijvoorbeeld 'behoud door ontwikkeling' bij grotere erfgoedopgaven	Advies over vergunningaanvraag of over handhaving van de bepalingen in het omgevingsplan

De inhoud van het kwaliteitsbeleid

Met veel gemeenten zijn we in gesprek over de inhoud van het kwaliteitsbeleid onder de Omgevingswet. Wat zijn de gemeentelijke ambities? Wat is uw opvatting van omgevingskwaliteit. Waar liggen voor de gemeenten de meeste (cultuurhistorische) waarden, waar wordt de identiteit door bepaald en in welke gebieden is de ambitie hoog? Waar en in welke mate voert de gemeente regie en wat wordt aan mensen zelf overgelaten? Wat betekent dat voor de verschillende gebieden in de gemeente? En hoe weerspiegelt dat in de omgevingsvisie, het omgevingsplan en ander beleid? De nieuwe vormgeving van het kwaliteitsbeleid onder de Omgevingswet is een zaak van onderzoeken en uitproberen.

Communicatie- en gesprekstraining

Met alle nieuwe ontwikkelingen ontstaan ook nieuwe rollen en een nieuwe, meer constructieve en inspirerende houding. Urgente maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een bredere scope en een integrale aanpak met zorgvuldige processen waarin de burger zich ook betrokken voelt. In samenwerking met Bureau Zuidema hebben we in 2019 een *incompany* programma samengesteld voor de ca. 60 adviseurs van MOOI Noord Holland. Het programma bestond uit een communicatiescan voor een aantal commissies, in combinatie met verschillende sessies rondom gesprekstechnieken. Het doel was om meer inzicht in – en bewustzijn van – het eigen communicatiegedrag te creëren en verbetering hiervan te ondersteunen. Een onderdeel van het traject was videofeedback. De commissie werd gefilmd tijdens een vergadering. Dit was spannend maar het bood ook de noodzakelijke herkenning en erkenning.

Ondanks dat we de afgelopen jaren al veel hebben getraind vonden we het nodig om een professioneel bureau als Zuidema te vragen om de gesprekstechnieken verder uit te diepen, aan te scherpen en de adviseurs ook een methode te geven om zichzelf de spiegel voor te houden. Een extra aanleiding is de komst van de Omgevingswet. De nieuwe wet is minder gericht op regels en meer op het maatschappelijke doel dat elk ruimtelijk initiatief een goede omgevingskwaliteit zou moeten beogen. Minder wordt vastgelegd in gedetailleerde regels die je kan afvinken en meer energie gaat er naar het constructieve gesprek met de initiatiefnemer.

Hierbij is een meer open houding nodig, die uitgaat van 'ja mits' in plaats van 'nee tenzij'. In een goed (meerwaarde)gesprek kijken we altijd naar mogelijke oplossingen. Je neemt de initiatiefnemer waar mogelijk bij de hand en gaat uit van mogelijkheden op een inspirerende constructieve manier.

*Libau ontving de zusterorganisaties in Groningen voor de teamdag van
Team Ruimtelijke Kwaliteit Nederland.*

Met uitzondering van de advisering over rijksmonumenten bepaalt het lokale bestuur zelf hoe de advisering over goede omgevingskwaliteit wordt ingevuld en welke adviseurs daarbij worden ingeschakeld. De huidige adviescommissie kan vrij eenvoudig overgaan in de nieuwe gemeentelijke adviescommissie. Maar de gemeente kan ook kiezen voor verdere doorgroei naar bredere en vroegtijdige advisering door de commissie.

3. Kengetallen en financieel resultaat

3.1 Accountantsverklaring

In de volgende paragrafen treft u een samenvatting van de jaarrekening 2019 aan. Voor een volledig inzicht in de resultaten en vermogenspositie dient kennis genomen te worden van de gehele jaarrekening van de stichting. De jaarrekening van Stichting MOOI Noord-Holland is gecontroleerd door Omnyacc van Teylingen, registeraccountants. De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

3.2 De organisatie en het advieswerk in cijfers

Aantallen				
	2019	2018	2017	2016
Behandelende nieuwe plannen	4.812	4.906	4.923	4.844
Totaal behandelde plannen	8.069	8.006	8.244	7.813
Plannen met negatief advies	779	778	661	662
Aantal plannen met bezoek	2.502	2.455	2.592	2.268
Noord-Hollandse gemeenten	47	48	48	48
Aangesloten gemeenten (welstand)	35	36	35	34
Niet welstand maar wel monumenten	1	1	2	2

3.3 Financiële kengetallen, baten en lasten

Activa en passiva, baten en lasten		In duizenden euro's		
	2019	2018	2017	
Eigen vermogen	1.661	1.660	1.628	
Opbrengst verstrekte adviezen	1.492	1.582	1.534	
Saldo baten en lasten na belastingen en inflatiecorrectie eigen vermogen	42-	9	23	

Financiële kengetallen				
	2019	2018	2017	
Solvabiliteit	77,0%	81,4%	86,1%	
Rentabiliteit van het eigen vermogen	0,1%	1,9%	1,7%	
Current Ratio	2,9	3,4	4,3%	

3.4 Vermogensoverzicht

Activa			Bedragen in euro's	
Vaste activa	31-12-19	31-12-18		
Immateriële vaste activa	92.724	77.340		
Materiële vaste activa	67.264	94.858		
Financiële vaste activa	545.000	565.000		
Totaal vaste activa	704.988	737.198		
Vlottende activa				
Vorderingen	1.017.605	809.008		
Liquide middelen	433.738	492.213		
Totaal vlottende activa	1.451.343	1.301.221		
Totaal activa	2.156.331	2.038.419		

Passiva			Bedragen in euro's	
	31-12-19	31-12-18		
Eigen vermogen begin boekjaar	1.659.760	1.627.058		
Resultaat lopend boekjaar	1.358	32.701		
Eigen vermogen einde boekjaar	1.661.118	1.659.759		
Kortlopende Schulden+voorzieningen	495.213	378.660		
Totaal passiva	2.156.331	2.038.419		

3.5 Overzicht baten en lasten

Bedrijfsopbrengsten		Bedragen in euro's		
	2019	2018	2017	
Netto Omzet	2.295.036	2.198.352	1.987.988	
Directe kosten	935.584	827.273	845.576	
Bruto resultaat	1.359.452	1.371.079	1.142.412	

Bedrijfslasten		Bedragen in euro's		
	2019	2018	2017	
Personeelskosten (inclusief bestuurskosten)	1.069.247	1.013.324	849.442	
Huisvestingskosten	77.092	75.135	74.425	
Bureaunkosten	123.302	135.316	114.142	
Vervoerskosten	10.841	8.901	6.635	
Public relations	46.256	70.584	42.997	
Algemene kosten	17.341	22.929	16.957	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	39.627	38.219	37.459	
Totaal lasten	1.383.707	1.364.408	1.142.057	
Bedrijfsresultaat	24.255-	6.671	355	
Financiële baten en lasten	25.182	26.031	27.402	
Saldo van baten en lasten vóór belastingen	927	32.701	27.757	
Vennootschapsbelasting	431-	1.153	-	
Saldo van baten en lasten ná belastingen	1.358	31.548	27.757	
Inflatiecorrectie eigen vermogen	43.670	22.453	5.121	
Saldo na inflatiecorrectie eigen vermogen	42.312-	9.095	22.636	

3.6 Grondslagen van balanswaardering en resultaatbepaling

Vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden

De opgenomen posten zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vennootschapsbelasting

De belasting is gebaseerd op het resultaat in de jaarrekening met inachtneming van de permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening. De berekening vindt plaats tegen het actuele belastingtarief. Het tijdelijke verschil met de op basis van de fiscale winstberekening verschuldigde belasting komt tot uitdrukking in de voorziening voor latente belastingverplichtingen.

Vertegenwoordigers van de landelijke Steunpunten tijdens de Toogdag in Alkmaar in december.

Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland in 2019

16
apr

Netwerkbijeenkomst in Langedijk.

06
jun

Duurzaam Erfgoed Congres in de Centrale Markthallen in Amsterdam West.

03
sep

Excursie naar zonneweides in Utrecht, Flevoland en Noord-Holland; wat zijn de ruimtelijke consequenties van de energietransitie voor het cultuurlandschap? Dit is Zonnepark Groene hoek in de Haarlemmermeer.

Zita Pels

gedeputeerde Cultuur & Erfgoed

#ErfgoedNH

Streekpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland

Wiltshire heeft het Erfgoed Erfgoed
aanpak van de provincie Noord-Holland

Biedt kennis en inspiratie
bouw netwerk
en agenda
actuele vraagstuk

www.erfgoednoordholland.nl

In samenwerking met provincie Noord-Holland organiseerden we het Religieus Erfgoed Symposium in Cultuurkoepel in Heiloo.

12
sep

**29
nov**

Innovatie bij restauratieprojecten. Het Erfgoedteam was op bezoek bij het Bouwlab in Haarlem.

Opnames voor het [filmpje over stolpenstructuren](#).

02
dec

Colofon

Samenstellers

Primo Reh
Renate de Visser
Jef Mühren

Met bijdragen van

Richard Cabri
Dorine van Hoogstraten
Kim Zweerink
Ingrid Langenhoff
Aniek de Jong
Dana Ponec
Marina Roosebeek

Beeldredactie

Primo Reh

Beeldverantwoording

Daniel Nicolas: cover, p. 2-3, 5, 17, 19, 74. Loek Buter: p. 8, 50, 58, 61.
André Russcher: p. 68. Chiel van Diest: p. 70-71. Eiko.nl: p.72-73.
Overige foto's: MOOI Noord-Holland

Ontwerp

Funcke

Uitgave

MOOI Noord-Holland adviseurs
omgevingskwaliteit
Emmastraat 111
1814 DP Alkmaar
T 072 520 44 59
info@mooinoord-holland.nl
www.mooinoord-holland.nl

Alkmaar, september 2020

MOOI Noord-Holland adviseurs omgevingskwaliteit

MOOI Noord-Holland is de onafhankelijke en niet-commerciële adviesorganisatie op het gebied van landschap, stedenbouw, architectuur en cultuurhistorie in Noord-Holland. Deskundig adviseur, creatief meedenker, procesbegeleider en grossier in ruimtelijke kennis.

MOOI Noord-Holland

- ondersteunt gemeenten in Noord-Holland
- brengt een netwerk van vakdeskundigen samen
- faciliteert onafhankelijke adviescommissies
- stimuleert het gesprek over omgevingskwaliteit
- begeleidt ontwerpprocessen en onderzoek
- helpt bij het opstellen van ruimtelijk beleid
- organiseert lezingen, excursies en cursussen
- denkt creatief mee bij ontwerp
- grossiert in ruimtelijke kennis

en doet dit betrokken en belangeloos.

Nieuwsgierig wat MOOI Noord-Holland u kan bieden?

Bel ons kantoor in Alkmaar T 072 520 44 59
Mail naar info@mooinoord-holland.nl
Of kijk op www.mooinoord-holland.nl
U kunt ons ook volgen op twitter via
[@overmooinh](https://twitter.com/overmooinh)

MOOI NOORD-HOLLAND

Emmastraat 111
1814 DP Alkmaar

T 072 520 44 59
info@mooinoord-holland.nl
www.mooinoord-holland.nl
[@overmooinh](https://www.instagram.com/overmooinh)

